

İlgili Kanun / Madde
506.S.SSK/11

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/11263
Karar No. 2008/10478
Tarihi: 15.07.2008

- ÇIRAK NİTELİĞİNİN TESPİTİ
- UZUN VADELİ SİGORTA KOLLARINDAN YARALANIP YARALANMAYACAĞININ BELİRLENMESİ

ÖZETİ: Mahkemece, davacının, davalılardan işverene ait işyerindeki çalışmalarının, bir mesleğin öğrenilmesine yönelik olup olmadığı, reşit olduktan sonra yapılan çıraklık sözleşmesi, sözleşme sonrası dönemde çıraklık eğitim merkezinde teorik veya pratik eğitim alıp almadığı, eğitimin yoğunluğu ve işyerinde fiilen çalışma süresi araştırılarak, taraflar arasındaki ilişkinin niteliği belirlenmeli, çıraklık eğitim merkezinde mesleğin öğrenilmesi için yapılan çalışma döneminin uzun vadeli sigorta kollarından sayılmasının mümkün bulunmadığı gözetilerek, sonucuna göre bir karar verilmelidir

DAVA: Davacı, çırak olarak bildirilen dönemde gerçekleşen çalışmalarının uzun vadeli sigorta kollarına tabi olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılardan SSK Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz, isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Aydın Eser tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davacı, davalılardan işverene ait işyerinde kısa vadeli sigorta kollarından primi ödenen sürelerin, uzun vadeli sigorta kollarına tabi çalışma olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, davacının, 03.09.1986 – 01.08.1988 dönemindeki çalışmalarının, uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak gerçekleştiğinin tespitine karar vermiştir.

Yargıtay Kararları

506 sayılı Yasanın 3. Maddesinin II/B bendine göre, "Özel -Kanunda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında çıraklık devresi sayılan süre içinde analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları..." uygulanmamaktadır. Uyuşmazlık konusu dönemde yürürlükte bulunan 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası'na göre, çıraklar teorik ve pratik eğitime tabi tutulurlar. Taraflar arasındaki ilişkinin niteliği belirlenirken, başka bir ifade ile, davacının belirtilen devrede çırak olup-olmadığına karar verilirken, çalışma ilişkisine bakılarak karar verilmelidir. Gerçektende çıraklık sözleşmesinde, akdi ilişkinin üstün niteliği çalışma olgusu değil, sigortalıya bir meslek ve sanatın öğretilmesidir. Çırak, işyerinde üretimle ilgili çalışmalara bilfiil katılıyor, meslek ve sanat eğitimi arka planda tutuluyorsa, bu durumda çıraklık ilişkisinden söz edilemeyecektir.

Davacının, davalılardan işverene ait işyerinden 01.08.1986 tarihi itibariyle verilen ilk işe giriş bildirgesi ile, sigortalı olarak tescilinin yapıldığı; reşit olan davacı ile davalılardan işveren arasında 03.08.1987 tarihli çıraklık sözleşmesinin imzalandığı; M.E. B. Kırıkkale Çıraklık Eğitim Müdürlüğü tarafından 01.10.1987 tarihli işe giriş bildirgesi düzenlendiği; hizmet cetvelinden 1888 yılı ikinci dönemden itibaren uzun vadeli sigorta kollarından prim ödendiği görülmüştür.

Mahkemece, davacının, davalılardan işverene ait işyerindeki çalışmalarının, bir mesleğin öğrenilmesine yönelik olup olmadığı, reşit olduktan sonra yapılan çıraklık sözleşmesi, sözleşme sonrası dönemde çıraklık eğitim merkezinde teorik veya pratik eğitim alıp almadığı, eğitimin yoğunluğu ve işyerinde fiilen çalışma süresi araştırılarak, taraflar arasındaki ilişkinin niteliği belirlenmeli, çıraklık eğitim merkezinde mesleğin öğrenilmesi için yapılan çalışma döneminin uzun vadeli sigorta kollarından sayılmasının mümkün bulunmadığı gözetilerek, sonucuna göre bir karar verilmelidir.

Mahkemenin yukarıda açıklanan maddi ve hukuki esaslar doğrultusunda yargılama yaparak, elde edilecek sonuca göre karar vermesi gerekirken, eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davalılardan Sosyal Güvenlik Kurumu vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 15.07.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.